

De uitleg is interessanter dan het werk zelf

A FAIR SHARE OF UTOPIA

CLAUDIA MARTÍNEZ GARAY,
FEMKE HERREGRAVEN, GHANA
THINKTANK, CO-ARTIST AIRICH,
NÁSTIO MOSQUITO & MARIANNE
NICOLSON

Waar CBK Zuidoost,

Anton de Komplein 120

Te zien t/m 21/11

'Ik kan niet zeggen dat ik in reïncarnatie geloof, maar ik snap wel waarom sommige mensen dat wel doen,' schreef Michelle Alexander in 2018 in een opiniestuk in *The New York Times*. Alexander stelde zich voor hoe de wereld eruit zou zien als iedereen zou reïncarneren. De kans is groot dat je terugkomt als niet-witte vrouw die minder dan 2,50 dollar per dag te besteden heeft, aldus Alexander. Het gedachte-experiment was de aanleiding voor de tentoonstelling *A Fair Share of Utopia* in het Centrum Beeldende Kunst (CBK) Zuidoost.

Femke Herregraven laat een aantal tekstwerken zien over de tontine, een zeventiende-eeuwse levensverzekering waarbij mensen geld in een fonds stopten. Dat geld ging uiteindelijk in zijn totaliteit naar de langstlevende. Moord en doodslag lagen op de loer en het systeem werd in veel landen verboden. Tegenwoordig mag het weer, in een gewijzigde vorm, als een microkredietverstrekking onder vrouwen in ontwikkelingslanden. Herregraven maakte diagrammen die verschillende economische mechanismen aan elkaar knopen.

→ Wie wél door de mysterieuze deur gaat, komt in deze ruimte terecht. FOTO LES ADU/CBK ZUIDOOST

Nástio Mosquito is vertegenwoordigd met een aantal schoolborden met teksten. Er hangt een A4'tje bij waarop staat dat de kunstenaar is geïnteresseerd in 'de macht en de mogelijkheden van taal', maar de werken zelf zijn visueel totaal oninteressant en hun boodschap is verschrikkelijk vaag.

Het is een euvel waar meer kunstwerken mee kampen. De begeleiden de tekstjes zijn meestal interessanter dan de kunstwerken zelf.

Ghana ThinkTank is een collectief van Amerikaanse kunstenaars dat werd uitgenodigd om op afstand – vanwege corona – na te denken over

wat er zoal speelt in Zuidoost. Wat belangrijk is in Zuidoost, is de tegenstelling tussen zwart en wit. Ze lieten 'denktanks' uit Indonesië, Marokko, Iran en Syrië nadenken over 'manieren waarop Nederlanders zich meer om anderen in de rest van de wereld zouden kunnen bekommeren'. De presentatie bestaat uit video's waarin leden van deze denktanks een paar minuten brainstormen over mensen in Nederland en Zuidoost. Zoals de vijftienjarige Naya Jansiz uit Syrië, die medelijden heeft met Nederlanders omdat ze niet in staat zijn om menselijkheid te delen met anderen.

Aan het eind van de video's stuit de

bezoeker op een deur. Via een QR-code moet je eerst een vragenlijst invullen. Een vreemde vragenlijst. Of je zwart of wit bent, hoe zwart of wit dan precies en meer van dat soort racistische dingen. Uiteraard kies ik ervoor om zomaar wat in te vullen, in de veronderstelling dat de kleur van je huid niet zou moeten bepalen of je een tentoonstelling mag bekijken. De deur bleef dicht. Toen de directeur van het CBK een dag later hoorde dat ik niet naar binnen mocht, werd ik alsnog uitgenodigd om de ruimte te bekijken. Wat ik natuurlijk niet gedaan heb.

Kees Keijer